

BASIN BİLDİRİSİ

26.07.2023

Çin dışişleri bakanı Wang Yi'nin 26 Temmuz tarihinde Türkiye'yi ziyaret edeceği açıklanmıştır. Bu münasebet ile Doğu Türkistan-Uygur teşkilatları olarak, devlet yetkilileri ve Türk kamuoyunu Çin'in Doğu Türkistan'da Uygur ve diğer Müslüman Türk halklarına uygulamakta olduğu "SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ" teşkil eden politikalarına karşı bilgilendirmek ve taleplerimizi ortaya koymak amacıyla bu basın bildirisi hazırlanmıştır.

Çin'in 2017'den itibaren milyonlarca Uygur ve diğer Müslüman Türk halkına yönelik geniş çaplı tutuklama gerçekleştirerek Nazi tipi Çin toplama kampları ve hapishanelerde öldürme, işkence, zorla kaybetme, zorla çalıştırma, zorla kısırlaştırma, zorla Çinlilerle evlendirme, cinsel taciz, tecavüz, çocukları ailelerinden ayırarak asimilasyon kamplarına kapatma gibi gayri insani uygulamalarının yanı sıra bir milletin beyni sayılan düşünürler, bilim insanları, öğretmenler, doktorlar, yazarlar ve dini alimleri toplama kamplarına kapattığı ve onlarca yıllık hatta ömür boyu hapis cezalarına çarptırdığı bilinmektedir.

Aynı zamanda tanınmış sevilen sanatçılar, sporcular, iş insanları, esnaf ve toplum önderleri gibi milliliği ayakta tutan, değer katan zümreye karşı da topyekûn imha politikasını planlı, sistematik bir biçimde uygulamakta olduğu bunun "soykırım ve insanlığa karşı suç" teşkil eden davranışlar olduğu, Çin tarafından her ne kadar inkar ve manipüle edilmeye çalışılsa da, kamp mağdurları ve şahitlerin tanıklıkları, araştırmacılar ve uluslararası kuruluşların raporları, gazetecilerin elde ettiği belgeler ve Çin polis arşivlerinden sızdırılan çok gizli belgeler ile sabittir. Dünyadan gelen tepkiler üzerine kamplara kapatılanların bir kısmı serbest bırakılmış olsa da çoğu göstermelik sözde yargılama sonucu uzun süreli hapis cezalarına çarptırılmıştır.

BM İnsan Hakları Komiserliği raporunda Çin'in Doğu Türkistan'da (Sincan Uygur Özerk Bölgesinde) "ciddi insan hakları ihlalleri" ve "insanlığa karşı suç" düzeyine varabilecek işkence vakaları için güvenilir kanıtlar bulunduğunu belirtmiştir. Şimdiye kadar Avrupa Birliği ve ABD başta olmak üzere 10'dan fazla ülke Çin'in Doğu Türkistan'da (Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde) Uygur ve diğer Müslüman Türk halklarına uygulamakta olduğu politikalarını SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ olarak tanımıştır. Londra'da kurulmuş olan Bağımsız Uygur Mahkemesi 9 Aralık 2021 tarihinde Çin'in Uygur ve diğer Müslüman Türk halklarına karşı "SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ" işlediğine hükmetmiştir. BM'de 50 ülkenin imzaladığı açıklamada, Çin'in "ağır ve sistematik" insan hakları ihlalleri kınanırken, Uygur Türkleri ve "keyfi olarak özgürlüklerinden mahrum bırakılan herkesi" serbest bırakması gerektiği talep edilmiştir.

BM'de Türkiye'nin de desteklediği Çin'in insan hakları ihlallerinin araştırılması önergesi, çoğu Müslüman ülkenin Çin tarafında yer alması sonucu reddedilmiştir. Müslüman ülkelerin Doğu Türkistan'da binlerce caminin tahrip edilmesi, kutsal kitabımız Kur'an-i kerimin toplatılarak yakılması ve ibadet özgürlüğünün yasaklarına karşı sessiz kalması da anlaşılır bir tutum değildir.

Demokrasi, insan hakları, adalet, özgürlük ve hukukun üstünlüğüne inanan ve bu istikamette ilerleyen Türkiye Cumhuriyeti, Doğu Türkistan meselesi bakımından çok büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle, Wang Yi'nin ziyareti sırasında Türk devlet yetkililerinden aşağıdaki konuların gündeme getirilmesini talep ediyoruz:

1. Çin'in Doğu Türkistan'daki soykırım politikalarından bir an önce vaz geçmesi, Uygurlar başta olmak üzere tüm Doğu Türkistan halkının insan haklarının, özellikle ana dil ve dini inanç özgürlüğünün korunması;
2. Doğu Türkistan'a Çinli göçmenleri yerleştirerek bölgenin demografik yapısını değiştirme ve Uygurları asimile etme çabalarının durdurulması;
3. Haksız yere keyfi olarak kamplarda ve hapisanelerde tutulanların derhal serbest bırakılması;
4. Türkiye'den bir heyetin Doğu Türkistan'da engelsiz ve takipsiz bir şekilde araştırma ve gözlem yapabilmesinin talep edilmesi.
5. Doğu Türkistan'da kamplarda ya da hapisanelerde tutulan Türk vatandaşlarının serbest bırakılıp, Türkiye'ye dönmesine izin verilmesi;
6. Türk vatandaşı veya Türkiye'de yaşayan binlerce Uygurun Doğu Türkistan'da kalan aile fertleri ile irtibata geçebilmesi, paramparça olan aileleri yeniden birbirine kavuşturarak, bu çeşit trajedilere derhal son verilmesi;
7. Uygurlara uygulanan Seyahat kısıtlamalarının kaldırılması.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur;

Dünya Uygur Kurultayı Vakfı

Uygur Akademisi Vakfı

Doğu Türkistan Araştırmaları Vakfı

Uygur Hareketi Teşkilatı

Uygur Araştırmaları Merkezi